

noget Ungqvæg til Tillæg og nogle Faar, drives med 2 Heste. At Forholdet almindelig skulde være som 2 til 6, troer jeg ikke. Jo større en Landeiendom er, desto mindre behøver Hestekraften at være i Forhold til Kreaturbefættningen; jo mindre derimod Landeiendommen er, desto større maa Hestekraften være i Forhold til Kreaturbefættningen. Hvad fordrer man imidlertid, at disse 2 Heste skulle udrette? Man fordrer for det Første, at de skulle drive et Avlsbrug, hvorpaa der holdes 6 Køer, og jeg tænker tillige noget Ungqvæg og nogle Faar; man fordrer dernæst, at disse 2 Heste skulle hjemhente al det Brændsel, som behøves til en stor Familie udenfor Bøndestanden; man fordrer endvidere, at disse 2 Heste skulle befordre Præsten paa alle hans Embedsreiser, og jeg maa gjøre opmærksom paa, at det bliver mere og mere Brug blandt Bønderne at gjøre Forbring paa, at Præsten skal befordre sig selv; endogsaa kjørende Mænd sende Bud til ham, et gaaende Bud, og bede ham om at komme for at døbe et Barn, og han maa da befordre sig selv, skjøndt han ikke kan tvinges dertil; Forbringningen paa, at han skal benytte sin egen Befordring, forøges mere og mere. Altsaa disse 2 Heste, som skulle drive et Avlsbrug til det Kreaturhold, som er nævnt, som skulle hjemføre alt det Brændsel, der behøves til en stor Familie, som skulle gjøre alle disse Embedsreiser — disse 2 Heste skulle tillige — og nu maa jeg bede det høie Thing at ville høre mig med nogen Velvilje, de skulle tillige være Midlet til, at Præsten og hans Familie ikke behøver paa Landet at leve et isoleret Liv. Naar en dannet Families Liv paa Landet skal være hyggeligt, maa den kunne holde Omgang med dem, der staae paa et lignende Trin i Dannelse, men paa Landet kan en saadan Omgang ikke pleies, naar man ikke har Hest og Vogn dertil, som man just ikke altfor sjelden kan bruge paa denne Maade. Derfor pleier Præsten i Almindelighed, naar han har 4 Heste, at staae de 2 noget mere for Avlsbruget, og disse 2 kalder han saa sine Rjoreheste. De bruges nok til Avlsdriften, men ere noget mere staaende. Nu vil den ærede 5te Landstingsmand for 7de Kreds (Skeel) ikke unde Præsten og hans Familie at kunne kjøre med et saadant Par Heste, som ere

noget mere staaende; han vil, at de samme Heste, som gaar i Torvemosen, som have det strengeste Arbejde, som maaskee tages ligesaa Blovén, skulle bruges til Befordring. Den ærede Landstingsmand talte om, at Præsterne blive rusticerede ved selv at drive deres Avling. Jeg troer snarere, at de blive rusticerede, naar de udelukkes fra Omgang med andre dannede Mennecker, og jo mere han gjør til, at det bliver dem vanskeligt at pleie en saadan Omgang, desto mere udsætter han dem for den Fare at blive rusticerede. Naar man lader Sagen udvikle sig af sig selv, vil det mere og mere skee, at Præsterne bortforpagte deres Jorder. I Falsters Provsti er der 18 Præstekald; af dem have 11 bortforpagtet Præstegaardsjorderne, og kun 7 drive dem selv. Jeg tør imidlertid sige, at disse 7, hvortil jeg hører, ere ikke mere rusticerede end andre Præster i Almindelighed og fortjene ikke at betegnes som dem, der let ere udsatte for en saadan Fare. Men naar man nu gjør Præstegaardene saa smaa, som foreslaaet, saa næsten nøder man Præsterne til selv at beholde dem, thi det er meget vanskeliggere at faae en lille Avling bortforpagtet end en større. Disse 1,000 Præstegaarde, som man vil skabe, omtrent paa 2 Tdr. Hartkorn hver, blive saa smaa Landbrug, at de ikke ville afgive Mere end det Fornødne til de Arbejdere, der ere ansatte derved, til deres Kost og Løn, men de ville intet Overskud give til en stor Familie udenfor Bøndestanden. Naar man har faaet Præstegaardsavlingerne indskrænkede saa overordentlig meget, som man her har foreslaaet, saa vil det jo ogsaa blive en Nødvendighed at nedrive en stor Deel af de store Præstegaarde, og man giver da ogsaa Udsigt til, at man vil af 3 Lønger nedrive de 2, og naar saa den ene, som bliver tilbage, skal indrettes til at tjene istedetfor alle 3, saa vil det naturligtvis koste saa meget, at det opsluger, hvad der er indkommet for de Bygninger, der ere solgte til Nedbrydelse. Det er blevet udtalt saa almindeligt, at endogsaa, hvor der er opført ganske nye og prægtige Præstegaarde med fortrinlige Udhuse, skulde de være udsatte for saaledes at forminskes. Lønningsfonden fik da at bære de Udgifter, som hørte til. Naar man nu havde forminsket Udhusene, saae det underligt ud, at det store Stuehuus